

TISKOVÁ ZPRÁVA

Pozvánka na výstavu Krajinářský park v Červeném Dvoře

České Budějovice, 19. dubna 2016

Výstavu dokumentující cenné vývojové fáze zahradních úprav, které řadí park v Červeném Dvoře u Chvalšín mezi evropsky významná díla, mohou shlédnout návštěvníci galerie Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích na Senovážném náměstí 6 od 20. dubna do 31. května 2016. Otevřeno je každý všední den od 9 do 16h, vstup volný. Zámecký park je přístupný veřejnosti a vede jím naučná stezka.

Zámecký areál v Červeném Dvoře byl již od renesance využíván jako oblíbené letovisko význačných českokrumlovských šlechtických rodů. „Dnes patří k nejvýznamnějším kulturním památkám v Čechách, a to díky mimořádně cenným vývojovým fázím zahradních úprav, architektonické a krajinářské, které jsou doložené četnými historickými plány a archivními záznamy“ upřesňuje Marie Pavlátová, jedna z autorek výstavy. To nejzajímavější je prezentováno na výstavě, která je současně pozvánkou k vycházce pozoruhodným parkem v Červeném Dvoře.

Venkovskou rezidenci s bažantnicí založili **Rožmberkové** v Červeném Dvoře koncem 16. století. V malebné krajině korunované jižními svahy Blanského lesa s horou Klet' využívali bažantnici s okrasnou zahradou k chovu bobrů, bažantů, koroptví a křepelk.

Eggenbergové nechali oblíbené letní sídlo ve 2. polovině 17. století opravit a rozšířit. Obnovili i bažantnici a okrasnou a ovocnou zahradu.

Od roku 1719 do roku 1947 byl vývoj zahradních a parkových úprav spojen s knížecím rodem **Schwarzenbergů**. V průběhu 18. století se podoba bažantnice několikrát změnila. Významnému postavení šlechtického rodu odpovídaly kromě lovu i rekreační a společenské aktivity. „Při nich využívali například jízďárnu, střelnici, zahradní divadlo nebo dráhu pro míčové hry“ dodává Jiří Olšan, spoluautor výstavy. Bažantnice se postupně proměňovala v okrasnou zahradu rokokového stylu vybavenou bohatým rejstříkem vodních prvků (fontány s vodotrysky, vodní kaskáda).

Koncem 18. století se zahrada proměnila na krajinářskou angločínskou zahradu, jejímž vzorem se stala zahrada v Neuwaldegg u Vídně, první krajinářská zahrada v rakouské monarchii. Plochu červenodvorské zahrady v souladu s novým trendem úprav rozčlenili na menší rozmanitě koncipované zahradní prostory dotvářené stylově různorodými stavbami, k nimž patřily například antický pavilon, umělá jeskyně, čínské mostky, vyvolávající společně prostředí sentimentálních prožitků.

Současný **krajinářský park** s rozlohou 117 ha vznikl přeměnou a rozšířením agločínské krajinářské zahrady v letech 1838 – 1856. Ohradní zeď zahrady byla odstraněna, pravidelná cestní síť zrušena, vnitřní procházkový okruh parkem vedl po hranicích předchozí zahrady. Původní barokní osa, včetně všech fontán s vodotrysky, zůstala zachována jako hlavní kompoziční osa a hlavní průhled parkem. Pravidelný bazén nahradil přírodní rybník. Střední rozlehlá část parku dostala podobu velkoryse komponované louky, která poskytovala širokou škálu krajinářských obrazů modelovaných ze skupin a solitérních stromů. Důležitou součástí krajinářské kompozice se staly romantické zahradní stavby dotvářející malebné parkové scenérie rozmístěné kolem středové louky, například Bažantnice, Švýcarská stáj, Kůrový domek.

Způsob utváření kompozice červenodvorského parku vykazuje princip tvorby podobný německým krajinářským parkům v Muskau a Branitz, které patřily k prvním v Evropě a staly se inspirací i vzorem okolním zemím. Jedná se o díla význačného zahradního architekta a krajináře, knížete **Hermana Pücklera**.

Z principů Pücklerovy tvorby se uplatňují především jednoduchost a stylová čistota, použití domácích, místních dřevin, které přibližují charakter parku okolní krajině. Podstatné je zapojení blízkých krajinných dominant do celkové kompozice, především panoramatu Blanského lesa s horou Klet', které dodává místu jedinečný genius loci.

Vlastníkem a uživatelem zámku s parkem je od roku 1966 **Psychiatrická léčebna Červený Dvůr**. Zřízení léčebny zachránilo areál před plánovanou demolicí a devastací. „Léčebna je od svého počátku zařízení specializované na léčbu závislostí, kde se léčí pacienti z celé republiky. Terapeutický program, orientovaný psychoterapeuticko-výchovně, je úzce spojen s využitím celého areálu, jehož údržba včetně krajinářského parku je zajišťována příkladným způsobem“ upřesňuje ředitel léčebny Jiří Dvořáček .

Park je přístupný veřejnosti. Ve spolupráci Správy CHKO Blanský les a Národního památkového ústavu vznikla v roce 2005 naučná stezka zámeckým parkem, viz. http://cervenydvur.cz/?page_id=7 .

Výstava byla vytvořena v rámci výzkumného projektu „Kulturní krajina jako prostor pro společenskou reprezentaci a relaxaci vybraných aristokratických rodů v období od 17. do počátku 20. století“ financovaného z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI). Od června do září 2016 ji bude možné shlédnout také přímo na zámku v Červeném Dvoře. „Pro veřejnost připravujeme i dvě komentované prohlídky zámeckého parku, na jaře a na podzim 2016, termín bude zveřejněn na webových stránkách NPÚ, územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích“ dodává Pavlátová.

Kontakty:

Ing. Marie Pavlátová, pracovník vědy a výzkumu, NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, 607 781 726, pavlatova.marie@npu.cz

Ing. Jiří Olšan, vedoucí oddělení údržby zámeckých zahrad SHZ Č. Krumlov, NPÚ ÚPS v Českých Budějovicích, 720 417 895, olsan.jiri@npu.cz

Bc. Eva Neprašová, pracovník vztahů k veřejnosti, NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, 777 454 383, neprasova.eva@npu.cz

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je v Jihočeském kraji naplňovat poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Českých Budějovicích zpracovává návrhy na prohlašování věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu a vydává řadu publikací, provádí archeologické průzkumy, provozuje galerii na Senovážném nám. 6. v Českých Budějovicích.

Bližší informace též na www.npu.cz a www.npu.cz/cs/uop-ceske-budejovice.